

LISA 2 Ainevaldkond “Võõrkeeled”

Võõrkeelepädevus

Võõrkeelte õpetamise eesmärk põhikoolis on kujundada õpilastes eakohane võõrkeelepädevus, s.o suutlikkus mõista ja tõlgendada võõrkeeles esitatut, suhelda eesmärgipäraselt nii kõnes kui ka kirjas, järgides vastavaid kultuuritavasid; mõista ja väärtustada erinevaid kultuure, oma kultuuri ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi; mõista, et elus on vaja vallata mitut võõrkeelt.

Võõrkeelte õpetamise kaudu taotletakse, et põhikooli lõpuks õpilane:

- 1) omandab keeleoskuse tasemel, mis võimaldab autentses teiskeelses keskkonnas iseseisvalt toime tulla;
- 2) on võimeline osalema erinevates võõrkeelsetes projektides, jätkama õpinguid emakeelest erinevas keeles ning on konkurentsivõimeline tulevases tööelus;
- 3) tunneb erinevaid keeli kõnelevaid rahvaid ja nende kultuure;
- 4) mõistab oma kultuuri ning teiste kultuuride sarnasusi ja erinevusi ning väärtustab neid;
- 5) omandab edasiseks õppimiseks vajalikud oskused, mis suurendavad enesekindlust õppida võõrkeeli ja suhelda võõrkeeltes.

Ainevaldkonna kirjeldus

Võõrkeeletõpetuse üks peamisi eesmärke tänapäeva maailmas on arendada positiivset ja eelarvamustevaba suhtumist teistesse kultuuridesse. Erinevate keelte läbi avaldub maailm erineval viisil. Kogedes maailma diferentseeritult läbi võõrkeelte, omandavad õpilased samas uue teadlikuma suhte rahvuskultuuri ning emakeelega. Erinevate võõrkeelte valdamine loob aluse rahvusvaheliseks koostööks ning on ka rahva kultuuritaseme ja harituse näitaja. Keelt käsitletakse universaalse ja samas sügavalt inimliku nähtusena. Iga keel kannab vastava rahva hinge ja vaimu pitsert. Iga omandatav võõrkeel pakub uue lähenemisviisi üldinimlikele väärtustele ja avardab tunnetusvõimalusi. Võõrkeele õppimine laiendab nii maailma mõistmist kui individuaalse väljenduse võimalusi.

Võõrkeeleõpe lähtub kommunikatiivsetest vajadustest. Võõrkeeleõppe tähtsamad põhimõtted on:

- õppija aktiivne osalus õppes, tema teadlik ja loov võõrkeele kasutamine ning õpistrateegiate kujundamine;
- õppematerjali eakohasus ning vastavus õppija huvidele; õppematerjalide vastav täiendamine ja kohandamine;
- aktiivõppevormide kasutamine;
- õpetaja roll kui õpilase nõustaja ja koostööpartner õppeprotsessis.

Uuringud näitavad, et seoses kõneorganite järk-järgulise väljakujunemisega suudavad vaid vähesed inimesed pärast 12. eluaastat võõrkeeltele ainuomaseid ja iseloomulikke häälikuid

tõeliselt omandada. Hea hääldus, keele intonatsiooni ja meloodia tunnetus on omandatavad varasemas eas. Sel põhjusel algab võõrkeeleõpetus regulaarsete nädalatundidena 1. klassis.

Võõrkeele õppimine nooremas kooliastmes toimub sarnaselt emakeele omandamisega. Selle aluseks on emakeele omandamise positiivne kogemus lapseas: vanemate ilusa emakeele ja igapäevareollide järeleaimamine ning ümbruse julgustav suhtumine. Võõrkeeleõpetaja esmane ülesanne on luua klassis võimalikult loomulik keelekeskkond. Esimesed kolm aastat toimub võõrkeeleõpetus suulises keelekeskkonnas, hilisemates klassides kasutatakse suulise eelnevuse printsiipi. Keel on seotud liikumise ja žestiga. Sellest lähtuvalt seostavad waldorfpedagoogika õppemeetodid ka keeleõppe mõtteka liikumise ja kõnežestidega. Kahe põhikooli astme peamised metoodilised printsiibid on sarnased emakeelele:

- matkimine ja läbielamine,
- harjutamine ja õppimine,
- seoste avastamine.

Valdkonna õppeained ja maht

Võõrkeeleõpetus Hiiumaa Vabakoolis toimub regulaarsete nädala tundidena alates 1. klassist. Õpitakse võõrkeelena inglise ja vene või prantsuse keelt. Kõiki võõrkeeli õpetatakse üldjoontes sama õppekava alusel, oodatavad õpitulemused I kooliastme lõpuks vastavad A1 tasemele, II kooliastme lõpuks A2 tasemele.

PRÕKi jaotust A- ja B-võõrkeeleks waldorfkool traditsioonilisel viisil ei rakenda, kuid lähtuvalt inglise keele kui rahvusvahelise suhtluskeele prevaleerimisest asetub ta A-võõrkeele positsioonile ning seda õpivad kõik õpilased.

Alates 2023/2024. õppeaastast saavad teise õpitava võõrkeele lapsevanemad lapsele valida tehes valiku vene või prantsuse keele vahel. Kuni selle ajani õppisid lapsed teise võõrkeelena vene keelt ning jätkavad selle õppimist senise tunnijaotusplaani alusel.

Mõlema võõrkeele õpetamise maht on põhikooli ulatuses võrdne.

Tabel 1. Võõrkeelte nädalatundide jaotus klassiti.

	I kooliaste			II kooliaste		
	1.kl	2.kl	3.kl	4.kl	5.kl	6.kl
Inglise keel A-võõrkeelena	2	2	2	3	3	3
Vene või prantsuse keel B-võõrkeelena	2	2	2	2-3	2-3	2-3

Üldpädevuste kujundamine võõrkeeleõpetuses

Pädevustes eristatava nelja omavahel seotud komponendi – teadmiste, oskuste, väärtushoiakute ja õpioskuste – õpetamisel on kandev roll õpetajal, kelle väärtushinnangud ja enesekehtestamisoskus loovad sobiliku õpikeskkonna ning mõjutavad õpilaste väärtushinnanguid ja käitumist. Võõrkeeleõpetuse eesmärkides ja tulemustes sisalduvad keelepädevus, kultuuridevaheline pädevus (väärtushinnangud, käitumine) ning õpioskused.

Võõrkeeli õpetades kujundatakse kõiki üldpädevusi seatud eesmärkide, käsitletavate teemade ning erinevate õpimeetodite ja tegevuste kaudu:

1) kultuuri- ja väärtuspädevuse arengut toetatakse õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuride tundmaõppimise kaudu. Õpitakse mõistma ja aktsepteerima erinevaidväärtussüsteeme, mis lähtuvad kultuurilisest eripärast. I kooliastmes vahendab õpetaja lapsele mitmekülgset teistele kultuurile iseloomulikku: folkloor, poeesia, muusika, igapäevane elu-olu, harjumused, kombed. Sõnavara kasvades asenduvad lihtsad salmid ja olustikulised dialoogid pikemate lugudega, mis tutvustavad võõrkeelset maad ja selle rahvast. II kooliastmes tutvutakse erinevate maade kommete ja tavadega. Jutustav aines tutvustab jätkuvalt õpitava keele kultuuriruumi.

2) sotsiaalne ja kodanikupädevus annab võimaluse ennast ka võõrkeeltes edukalt teostada. Sotsiaalse ja kodanikupädevuse kujundamisele aitavad kaasa õpitava keelega seotud projektid (sh suhtlemine projektipartneritega, nende külastamine), suhtlemine võõrkeelt kõnelevate külalistega. I kooliastmes toetab sotsiaalse pädevuse kujunemist mängimine. Mängulises olukorras osalevad õppeülesandes kõik, olenemata võimete või isikuomaduste erinevustest. Suhtlusolukordade läbimängimine annab lapsele julgust ja kindlustunnet. II kooliastmes liigutakse mängust edasi – eluliste suhtlussituatsioonide juurde (nt suhtlemine võõrkeelt emakeelena kõnelejatega).

3) enesemääratluspädevus areneb võõrkeeleõppes kasutatavate teemade kaudu. Iseendaga ja inimsuhetega seonduvat saab võõrkeeletunnis käsitleda vestluste, arutluste, rollimängude ning muude õpitegevuste kaudu, mis aitavad õpilastel jõuda iseenda sügavama mõistmiseni. Ka teiste kultuuride eripära teadvustamine aitab kaasa enesemääratlusele, kuna teiste kultuuride tundmine aitab teadlikumalt tajuda oma keele ja kultuuri spetsiifikat.

4) õpipädevust kujundatakse pidevalt erinevaid õpistrateegiaid rakendades (nt teabe otsimine võõrkeelsetest allikatest, sõnaraamatu kasutamine). Olulisel kohal on õpetaja suunised, eneserefleksioon ning õpitud teadmiste ja oskuste analüüsimine. Oma tugevate ja nõrkade külgede hindamine on seotud ka enesemääratluspädevusega.

I kooliastmes õpivad lapsed aktiivselt kuulama. Erinevad mängud õpetavad kasutama esmaseid keeleõppimisoskusi: seostamist ja kordamist. Õpitakse tööjuhiste kuulamist ja täitmist. II kooliastmes õpitakse lisaks paaris- ja rühmatööle ka iseseisva töö oskust.

5) suhtluspädevus on võõrkeeledõppes keskne teema. Võõrkeeledõpetuse eesmärgid lähtuvad otseselt suhtluspädevuse komponentidest ning nende sisust. Hea eneseväljendusoskus, teksti mõistmine ja tekstiloomine on eduka suhtlemise eeldused võõrkeeltes.

Juba I kooliastmes alustatakse mänguliselt suhtlusolukordade etendamist. Mänguolukorrad võimaldavad lastel tajuda üksteise keeleoskuse erinevusi ja pakuvad võimalusi kaaslasti abistada. Seeläbi areneb suhtluspädevus ja empaatiavõime ning salliv suhtumine inimeste erinevustesse. II kooliastmes õpetab laste erinev keeleoskuse tase kannatlikkust, innustab teisi toetama ja abistama; seeläbi arenevad koostööoskused ja suhtlusoskused.

6) ettevõtlikkuspädevus kaasneb eelkõige enesekindluse ja julgusega, mida annab inimesele võõrkeeleskus. Toimetulek võõrkeelses keskkonnas avardab õppija võimalusi viia ellu oma ideid ja eesmärke ning loob eeldused koostööks teiste sama võõrkeelt valdavate ea- ja mõttekaaslastega.

7) matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalase pädevusega on võõrkeeledõppel kokkupuude seoses võõrkeeles loendamise ja arvutamisega nt sisseoste tehete (I ja II kooliaste; mängitakse matemaatilisi mängu), samuti erinevate diagrammide jmt tõlgendamise (II kooliaste).

8) digipädevus. Võõrkeelt õppides kasutatakse digivahendeid internetis teabe otsimiseks ning saadud teabe rakendamiseks, arutledes erinevate kultuuri- ja igapäevaeluteemade üle võõrkeeles. Kasutatakse veebisõnastikke ja tõlkeprogramme, luuakse ja vormistatakse uut sisu, järgides autoriõigusi, ning säilitatakse loodut digitaalsel kujul. Digikeskkonnas suheldes arvestatakse igapäevaelu väärtuspõhimõtteid ning jälgitakse ohutut teabe kasutamist ja jagamist. Eraelu kajastavaid, sh isikuandmeid sisaldavaid, tekste koostades pööratakse tähelepanu interneti turvalisusele.

Lõiming teiste õppeainetega

Võõrkeeledõpetus on tihedalt lõimitud põhitunni tsükliõppe ainetega. Võõrkeelte õpetaja arvestab teadmisi, mida õpilane saab õpitava keele maa, ajaloo ja kultuuri kohta teiste ainevaldkondade kaudu (loodusained, ajalugu, kirjandus). Võõrkeeledõppes kasutatavad materjalid täiendavad teadmisi, mida õpilane omandab teistes õppeainetes, andes õpilasele keelelised vahendid erinevate valdkondadega seonduvate teemade käsitlemiseks. Võõrkeelteoskus võimaldab muu hulgas õppijale ligipääsu lisateabeallikatele (teatmeteosed, võõrkeelne kirjandus, internet jne), toetades sel moel materjali otsimist mõne teise õppeaine jaoks. Lõimingut toetab meie kooli kollegiaalse koostöö vorm koos igapäevaste töökoosolekutega, kus õpetajad jagavad informatsiooni käsiloleva töö kohta.

Keel ja kirjandus. Võõrkeelte valdkonnal on kõige otsesem seos keele ja kirjandusega, kuna võõrkeeledõppes rakendatakse väga palju emakeeles omandatud (kirjalik ja suuline eneseväljendusoskus, tekstiloomine ja tekstide mõistmine) ja kantakse seda üle teise

kultuurikonteksti. Võõrkeele grammatika õpetamine järgib võimalusel emakeele ainekava põhimõttel, et sarnast grammatika fenomeni käsitletakse siis, kui see on emakeele grammatikas tuttavaks saanud. Emakeele ja kahe võõrkeele õpetamisel on kasutusel võrdlev grammatika, mis aitab sügavuti mõista keelkonnaspetsiifilist maailmataju ning paremini teadvustada emakeele eripära.

Matemaatika. Matemaatikapädevuse arengut toetab numbrite tundmise ja arvutamise kõrval erinevates alustekstides leiduvate sümbolite, graafikute, tabelite ja diagrammide mõistmise ning tõlgendamise oskuse arendamine. Matemaatikaga seonduvad matemaatilised mängud võõrkeeles, rollimängud (poeskäik, restoranikäik jne), rütmilised loendamisharjutused jmt.

Loodus- ja sotsiaalsained. Lõiming põhineb erinevates teemavaldkondades kasutatavate alustekstide ning õppe kaudu. Võõrkeeleõppes juhitakse õpilasi muu hulgas väärtustama looduslikku mitmekesisust ning vastutustundlikku ja säästvat eluviisi; ära tundma kultuurilist eripära ja järgima üldtunnustatud käitumisreegleid; kujundama oma arvamust ning olema aktiivne ja vastutustundlik kodanik. Õppekäikudel loodusesse kogetut saab kirjeldada võõrkeeles; nii areneb ka vaatlusvõime.

Kunstiained. Kunsti kaudu väljendavad õpilased tundeid; seda, mis õpitus on hinge puudutanud. Õpitu väljendamine kunsti kaudu aitab kinnistada õpitud, väljendada õpilase elamusi, hoiab rõõmsat ja positiivset õpihuvi, kujundab läbi ainevihiku kindla struktuuri ja korrektsuse õpilase ilumeelt. Õpilasi suunatakse märkama ja väärtustama erinevaid kultuuritraditsioone ning maailmakultuuri mitmekesisust. Võõrkeeletunnis kasutatakse nt juhendatud joonistamist, kuulnud loo põhjal pildi joonistamist, oma joonistatu kirjeldamist võõrkeeles. Ka ainevihiku kunstiline kujundamine seonduv kunstiainetega. Samuti on võõrkeeleõpetus seotud muusikaõpetusega – võõrkeeles lauldakse pentatoonilisi (I kooliaste) ja diatoonilisi (II kooliaste) laule, mängitakse laulumänge.

Tehnoloogia. Teadvustatakse tehnoloogia arengusuundi; nt arutletakse tehnoloogia võimaluste ning ohtude üle ja tutvutakse eri valdkondade teadussaavutustega.

Kehaline kasvatus. Kehakultuuripädevus seostub võõrkeeltes tervisliku eluviisi ja kehalise aktiivsuse väärtustamisega. Ka võõrkeeletundides tuleb sallivalt suhtuda kaaslastesse, järgida ausa mängu reegleid ning teha koostööd. Samuti on (eriti I kooliastmes) võõrkeeletundides paljud mängud seotud liikumisega ning retsiteeritavaid salme saadavad liigutused, mis arendavad kehatunnetust ning koordinatsiooni. Õpitakse orientatsiooni sõnu ning seeläbi saab seiklus- ja liikumismänge mängida ka võõrkeeles.

Valdkonnasisene lõiming

Ainevaldkonda kuuluvate võõrkeelte õppe kirjeldus on üles ehitatud, lähtudes keeleoskustasemete kirjeldustest Euroopa keeleõppe raamdokumendis. Kõigi võõrkeelte õpitulemusi on raamdokumendile toetudes kirjeldatud ühtsetel alustel. Kuna võõrkeel on suurel määral vahend teabe hankimiseks ja selle edastamiseks suhtluses, siis on keeleõppe keskmes teemavaldkonnad, mille kaudu ja mille piires kujundatakse suhtluspädevust. Need on kõigile võõrkeeltele ühtsed; erinevused teemavaldkondade käsitlemisel tulenevad õppe kestusest ja tundide arvust. Võõrkeelte lõimimine teiste õppeainetega ning õppimist toetava õpikeskkonna loomine aitavad suhtluspädevuse omandamise kõrval arendada ka maailmapilti, enesehinnangut ning väärtuskäitumist.

Läbivad teemad

Võõrkeelte õppe eesmärgid ja teemad toetavad õpilase algatusvõimet, mõtteaktiivsust ning läbivate teemade omandamist, kasutades selleks sobivaid võõrkeelseid alustekste ning erinevaid pädevusi arendavaid töömeetodeid. Eelkõige on läbivad teemad seotud järgmiste teemavaldkondadega:

1) väärtused ja moraal: Taotletakse õpilase kujunemist üldkehtivaid väärtusnorme tunnustavaks inimeseks, kes tunneb ühiskonna väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires. Võõrkeelte spetsiifiline ülesanne seisneb teiste kultuuride väärtusskaalade tutvustamises ning sallivuse ja mõistmise kujundamises teiste väärtusskaalade suhtes. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad kõik teemavaldkonnad.

2) kultuuriline identiteet: Taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ning kes väärtustab oma kultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on salliv ja koostööaldis. Õpitavaid keeli kõnelevate maade kultuuriga tutvumine aitab teadlikumalt tajuda enda kultuurilist identiteeti. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkonnad 'Kodukoht Eesti' ja 'Riigid ja nende kultuur'.

3) elukestev õpe ja karjääri planeerimine: Erinevate õppevormide kaudu arendatakse õpilaste suhtlus- ja koostööoskusi, mida on muuhulgas vaja tulevases tööelus. Kujundatakse iseseisva õppimise oskusi. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkond 'Õppimine ja töö'.

4) keskkond ja jätkusuutlik areng: Võõrkeeltes õpitakse tundma ja väärtustama nii kodukoha kui võõrkeelt emakeelena kasutatavate maade loodus- ja kultuurikeskkonda. Toetatakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkonnad 'Kodukoht Eesti' ja 'Riigid ja nende kultuur'.

5) teabekeskond: Taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab teabekeskonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaks võetud kommunikatsioonieetika järgi. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkonnad 'Õppimine ja töö', 'Riigid ja nende kultuur' ja 'Vaba aeg'.

6) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus: Taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ja toetub oma tegevuses riigi kultuuritraditsioonidele ning arengusuundadele. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkonnad 'Igapäevaelu. Õppimine ja töö.', 'Mina ja teised.', 'Kodukoht Eesti', 'Vaba aeg.'

7) tehnoloogia ja innovatsioon: Toetatakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks. Läbiva teema käsitlemiseks sobib eelkõige teemavaldkonnad 'Igapäevaelu. Õppimine ja töö.'

8) tervis ja ohutus: Läbi kogu õppetöö korralduse taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele. Läbiva teema käsitlemiseks sobivad eelkõige teemavaldkonnad 'Igapäevaelu. Õppimine ja töö.', 'Kodu ja lähiümbrus.', 'Mina ja teised'.

Õppetegevused

Õppetegevusi kavandades ja korraldades:

- lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaine eesmärkidest, õppesisust ja oodatavatest õpitulemustest ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja läbivate teemadega;
- taotletakse, et õpilase õpikoormus, sealhulgas kodutööde maht, on mõõdukas ning jaotub õppeaasta ulatuses ühtlaselt;
- kasutatakse erinevaid töövorme (klassitöö, rühmatöö, paaritöö, individuaalne töö) ja õppemeetodeid (sh aktiivõpe)
- kasutatakse diferentseeritud õppeülesandeid, mis lähtuvad õpilasele jõukohase õppe pakkumise nõuetest;
- põhiliseks õppematerjaliks on elav keelekasutus õpilaste ja õpetajate poolt, võõrkeelt emakeelena kõnelevate külaliste kaasamine tundi, õpitava keele päritolumaa rikkaliku kultuuri- ja kirjanduspärandi kasutamine.

Hindamine ja tagasiside

Hiiumaa Vabakool lähtub kujundava hindamise põhimõtetest. Õpetaja annab õpilasele suulist ja kirjalikku tagasisidet kogu õppeprotsessi jooksul. Tunnustatakse igapäevast edasijõudmist vastavalt võimetele. Väärtustatakse ka pingutust. Õpetaja suunab õpilasi ka enese- ja kaaslaste hindamisele ja tagasisidestamisele. Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangutega. Kokkuvõtva kirjeldava hinnangu saab õpilane kevadel tunnistuse osana. Õpilase arengut näitab ka ainevihik ja õpimapp, mida saab töö käigus ja õppeaasta lõpus ühiselt analüüsida.

Ühine õppekava A- ja B-võõrkeelele

Õppe- ja kasvatusesmärgid põhikoolis

Võõrkeele õppimisel kujundatakse ainepädevus, mis sisaldab keelepädevust, väärtushinnanguid ja -hoiakuid ning õpioskusi.

Õpitulemused 6. klassi lõpetaja:

- 1) saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- 2) mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- 3) kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- 4) tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga;
- 5) teadvustab eakohaselt õpitava maa ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskab neid arvestada;
- 6) rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- 7) töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- 8) seab endale õpiesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Keeleoskuse hea tase 6. klassi lõpus:

	Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
Inglise keel	A2.2	A2.2	A2.2	A2.2
Vene või prantsuse keel	A2.1	A2.1	A2.1	A2.1

Õppeainete kirjeldus

Läbi võõrkeelte õppimise saavad lapsed esimese kokkupuute teise keele ja kultuuriga, seetõttu on võõrkeele õppe üks olulisemaid ülesandeid äratada huvi teiste keelte ja kultuuride vastu ning tekitada võõrkeelte õppimiseks motivatsiooni. Võõrkeele õppimine on järjepidev pikaajaline protsess, mis eeldab õppija aktiivset osalust. Rõhk on interaktiivsel õppimisel ja õpitava keele kasutamisel. Keeleteadmised ei ole eesmärk omaette, vaid vahend parema keeleoskuse omandamiseks. Keele struktuuri õpitakse kontekstis, juba suulises töös õpitud dialoogide, tekstide, luuletuste ja laulude kaudu. Nii jõutakse järk-järgult grammatikareeglite teadliku omandamise juurde. Õpilasi suunatakse keelestruktuuride märkamisele ja reeglite teadvustamisele. Võimalusel võrreldakse ja teadvustatakse ka keelestruktuuride erinevusi ja sarnasusi õpitavates keeltes (nt grammatilise soo esinemine vene ja prantsuse keeles ning sama fenomeni puudumine inglise ja eesti keeles; ajavormide mitmekesisus).

Käsitlevate teemade kaudu kujundatakse õpilastes suhtluspädevust. Teemade käsitlemisel on lähtepunktiks „Mina ja minu lähiümbrus“. Kõigis kooliastmetes teemad kattuvad, kuid rõhuasetus ja maht on erinevad, lähtutakse vastavas vanuses õpilaste kogemustest, huvidest ja vajadustest.

Suhtluspädevuse ja kultuuriteadlikkuse arendamiseks ergutatakse õpilasi kasutama

õpitavat keelt ka väljaspool keeletundi (sh iseseisev lugemine, teabe otsimine erinevatest allikatest, projektitööd). Laste motiveerimiseks kutsutakse räägitakse tunnis võimalikult palju võõrkeelt ning keeletundi kutsutakse õpitavat keelt emakeelena kõnelejaid.

Võõrkeeletunnis suheldakse peamiselt õpitavas keeles. Vajadusel võib selgituste andmiseks kasutada ka emakeelt. Oluline on eelkõige sundimatu ja üksteist toetava ja arvestava meeleolu loomine võõrkeeletundides, kus vigade tegemine on aktsepteeritud ning kus arvestatakse erineva võimekusega õpilastega. Eduelamuse saavutamiseks diferentseeritakse ülesandeid ja väärtustatakse iga õppija iga edusammu.

Tabel 2. Keeleoskuse hea tase kooliastmete lõpus.

		Kuulamine	Lugemine	Rääkimine	Kirjutamine
I kooliaste	Inglise keel	A1.2	A1.2	A1.2	A1.2
	Vene või prantsuse keel	A1.1	A1.1	A1.1	A1.1
II kooliaste	Inglise keel	A2.2	A2.2	A2.2	A2.2
	Vene või prantsuse keel	A2.1	A2.1	A2.1	A2.1

I kooliaste

Õppe-eesmärgid I kooliastmele

Õpilane:

Väärtused

- huvitub võõrkeelte õppimisest ja nende kaudu silmaringi laiendamisest;
- omandab oskuse märgata ja väärtustada erinevate kultuuride eripära;
- huvitub õpitavaid keeli kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;

Õpioskused

- omandab oskuse edaspidi õppida võõrkeeli ning keeleoskust pidevalt täiendada;
- omandab koostöö- ja suhtlemisoskusi;
- julgeb omandatud teadmisi-oskusi praktikas kasutada;

Keelealased oskused

- omandab oskuse aktiivselt kuulata ja mõista igapäevast võõrkeelset kõnet ja vestlust;
- õpib lugema ja mõistma lihtsat võõrkeelset teksti ja edasi andma selle sisu;
- omandab õige häälduse, intonatsiooni ja rütmi; omandab sõnavara, mis võimaldab tal end väljendada igapäevases suhtlemises ning vestluses õppekava temaatika piires.

I kooliastme teemavaldkonnad

Mina ja teised. Enese ja kaaslaste tutvustus.

Kodu ja lähiümbrus. Pereliikmed, kodu asukoht.

Kodukoht Eesti. Riik, pealinn, rahvused, aastaajad, kodukoha kirjeldus.

Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Lihtsad tegevused kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud vahendid.

Vaba aeg. Lemmiktegevused ja eelistused.

1. klass

Õppesisu

Tunni algus- ja lõpusalm. Enese tutvustus. Kehaosad. Perekond. Numbrid 1 – 20. Aastaajad ja nädalapäevad. Värvid. Igapäevased tegevused (söömine, pesemine, riietumine jne.). Esemed klassiruumis. Lihtsad dialoogid.

Õppetegevused

Võõrkeeletõlgete eesmärgiks on rikkaliku suulise sõnavara vahendamine koos keeleanimeste häälikute, rõhkude ja rütmidega. Harjutatakse aktiivset, tähelepanelikku kuulamist. Mahukas lingvistiline materjal omandatakse suulisel teel matkimise, järelrääkimise, kordamise ja õpitu varieerimise kaudu. Suuliselt omandatu moodustab baasi, millel põhineb hilisem kirjutama- ja lugemaõppimine ning keelestruktuuride õpetus. Noorema kooliastme vanuses tugevdab mälu loomulikult viisil rütmilis-tegevuslik õpetus. Sel põhjusel omandatakse sõnavara kõigepealt rütmilistes luuletustes ja keeleharjutustes. Mängitakse laulumänge, lauldakse pentatoonilisi laule, etendatakse suhtlusolukordi (tervitamine, tänamine, palumine), mängitakse sõrmemänge. Laule ja salme saadavad liigutused.

Esimeses kooliastmes sõnavara ei tõlgita. Lihtsad igapäevased esemed ja tegevused on näitlikustamise läbi niigi mõistetavad. Õpilased harjutavad keeletterviku ja õpetaja intonatsiooni abil öeldu üldist mõistmist. Koos mõningate korraldustest tulenevate eranditega jääb õpetaja kogu tunniks võõrkeele rääkijaks. Harjutatakse tegutsemist lihtsate korralduste järgi. Õpetaja eeskuju toel ning salmides ja mängudes kordamise teel omandatakse keelele omane õige hääldus, intonatsioon ja kõnerütm. .

Lõiming teiste õppeainetega

Laulumängud ja pentatoonilised laulud lõimivad võõrkeeletõlgetust muusikaga. Liikumismängud seonduvad kehalise kasvatusena. Värvide õppimine on seotud kunstitõlgetusega. Matemaatikaga seonduvad numbrite õppimine, loendamine ja lihtsad matemaatilised mängud. Lõimumine toimub ka loodusõlgetusega, õppekäigul võib kirjeldusülesandeid teha võõrkeeles.

Taotletavad õpituemused

1. klassi lõpetaja:

Väärtused

- suhtub positiivselt võõrkeele õppimisse;

Õpioskused

- kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist ja seostamist) võõrkeele õppimiseks;

- oskab õpetaja juhendamisel töötada paaris;

Keelelised oskused

- oskab aktiivselt kuulata igapäevast võõrkeelset kõnet;
- saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest;
- räägib õpitu piires õige häälduse, intonatsiooni ja rütmiga;
- kasutab õpituid väljendeid lihtsates suhtlusolukordades, oma vajaduste väljendamiseks, oma tegevuse kirjeldamiseks.

2. klass

Õppesisu

Tunni algus- ja lõpusalm. Pereliikmed. Kodu asukoht. Kodused esemed. Kodukoha loodus – aastaajad, kuude nimetused, ilm, loodusnähtused, loodusobjektid, loomad. Numbrid 1-100. Aed- ja puuviljad. Riideesemed. Orienteerumissõnavara (otse, paremale, vasakule). Tähestik (suuliselt).

Õppetegevused

Jätkuvalt on esmatähtis rikkaliku suulise sõnavara vahendamine koos keeleomaste häälikute, rõhkude ja rütmidega. Õpetaja jääb kogu tunniks võõrkeele rääkijaks. Pingutus, mida lapsed teevad, et tõlkimata võõrkeelset teksti mõista, kasvatab neis ka sallivust teiste vastu, kes lapse enda emakeelt üldse ei oska või püüavad rääkida. Olukord, kus uute sõnade õppimine on otseselt vajalik olukordade mõistmiseks, innustab lapsi keelt õppima. Ka õpetab antud olukord oma oskusi adekvaatselt hindama ning sellest järeldusi tegema.

Koos kasvava sõnavaraga muutuvad lapsed aktiivsemateks keelekasutajateks. Tekib võimalus ise vabalt suhelda, ise tuttavaid sõnu valides ja kombineerides. Sõnavara ja kõnelemisjulguse kasvades hakatakse tundides tegema lihtsaid paaristõid ning rühmatõid. Laste kasvav sõnavara võimaldab juba etendada stseeni, nukuetendust või kavandada ise mängu.

Mälu tugevdatakse rütmiliste tegevustega. Uusi sõnu õpitakse esmalt salmides või rütmimängudes, seejärel alles võetakse kasutusele vestluses. Jätkuvalt mängitakse laulumänge ja sõrmemänge. Õpetaja vahendab lastele võõrast kultuuri läbi oma jutustuste, aga ka läbi selle maa kirjanduse.

Peamiseks õppekirjanduseks on siiski lihtsad laulud ja salmid. Õpetaja saab, lähtudes laste hetke sõnavarast, teha ümberjutustusi väga erinevatest lugudest. Lugude kuulamine, küsimuste esitamine ja neile vastamine kujundavad aktiivse kuulamise ja teksti mõistmise oskust. Samuti saab kuuldot joonistada ning joonistatut kirjeldada (õpitud sõnavara piires).

Lõiming

Võõrkeeles õpitu lõimub emakeeles omandatuga (nt tähestiku õppimine, jutustuste aktiivse kuulamise ja küsimuste esitamise oskus, kirjeldamine). Võõrkeeleõppes kasutatakse pentatoonilisi laule nagu muusikaõpetuseski. Kehalise kasvatusena lõimub orienteerumissõnade õppimine (otse, paremale, vasakule, üles, alla) ja liikumis- ning seikluskänge saab mängida ka võõrkeeles. Kunstiõpetusega seob võõrkeeli kuulnud jutustuste põhjal piltide maalimine ning juhendatud joonistamine. Loodusõpetuse ja kodulooga lõimub

võõrkeeleõpetus, kuna õppekäikudel nähtut ja kogetut saab kirjeldada ka võõrkeeles. Nagu emakeeleski, on 2. klassi jutustav aines seotud loomadega, seegi seondub loodusõpetusega.

Taotletavad õpitulemused

2. klassi lõpetaja:

Väärtused

- suhtub positiivselt võõrkeele õppimisse;
- on omandanud esmased teadmised õpitavaid keeli kõnelevatest maast ja kultuurist;

Õpioskused

- kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist ja seostamist) võõrkeele õppimiseks;
- oskab õpetaja juhendamisel töötada paaris;

Keelelised oskused

- oskab aktiivselt kuulata igapäevast võõrkeelset kõnet;
- saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- kasutab õpituid väljendeid lihtsates suhtlusolukordades, oma vajaduste väljendamiseks, oma tegevuse kirjeldamiseks, endast, oma kodust ja oma perest rääkimiseks, tee juhatamiseks;
- reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja korraldustele.

3. klass

Õppesisu

Tunni algus- ja lõpusalm. Enese ja kaaslaste tutvustus. Kodukoht Eesti: riik, pealinn, rahvused. Õppimine ja töö. Kool ja sõbrad. Lihtsad tegevused kodus ja koolis ning nende tegevustega seotud vahendid. Ametid. Inimeste ja loomade elupaigad. Liiklusvahendid. Toiduained. Kellaajad. Lihtsamad mõõtühikud. Järgarvud 1-10. Lemmiktegevused ja eelistused. Tähestik.

Õppetegevused

Sõnavara õppimine toimub igapäevaste esemete ja tegevuste kaudu, kusjuures õpetaja jääb kogu tunniks võõrkeele rääkijaks. Uusi sõnu õpitakse esmalt salmides või rütmimängudes, seejärel alles võetakse kasutusele vestluses. Omandatud sõnavara piires saavad lapsed õpetajaga vestelda, näiteks erinevate rahvaste kommete või looduse üle. Igapäevaste tegevuste ja asjadega seonduv sõnavara toetab laste oskusi etendada igapäevaseid suhtlusolukordi, vestelda oma tegevustest jms. Aredatakse oskust saada aru võõrkeelsetest korraldustest. Koos kasvava sõnavaraga muutuvad lapsed aina aktiivsemateks keelekasutajateks. Lapsed suudavad omavahel võõrkeeles suhelda. Aredatakse vestlusoskust 1. ja 2. klassis õpitu baasil. Sõnavara ja kõnelemisjulguse kasvades suureneb ka rühmatööde osakaal tundides. Nii hakatakse mängima rollimänge (poeskäik, postiljoni saabumine, vanad ametid) ja harjutatakse dialooge. Luuletuste ja rütmiliste harjutuste abil õpitakse ka lihtsamaid grammatilisi struktuure.

Õpetaja vahendab lastele võõrast kultuuri läbi oma jutustuste, aga ka läbi selle maa kirjanduse.

Suulisele tööle lisandub 3. klassis keeleomane täheõpetus (täheaabitsa koostamine), millega kaasnevad lihtsad kirjaharjutused. Vene keele täheõpetus vajab rohkem aega. Tavaliselt toimub see 3. klassis. Õpetaja valikul võib harjutada süvendatult trükitähti ning jätta kirjatähed 4. klassi teemaks. Harjutatakse ära kirja tahvlilt. Loetakse algul omakirjutatud teksti, mängitakse lugemist sisaldavaid sõnamänge, tehakse lugemisharjutusi valjult lugedes ning teksti kohta küsimustele vastates.

Lõiming

Jätkuvalt lõimub võõrkeeleõpetus emakeele ja kirjandusega, muusikaõpetuse, kunstiõpetuse, kehalise kasvatus, loodus- ja sotsiaalineteaga. Ühiskonnaõpetusega lõimub Eesti käsitlemine – riik, pealinn, rahvused. Vanade ametite käsitlemine võõrkeele tundides sobivate salvide abil lõimub kodulooga. Rollimängud ja dialoogid seostuvad ka matemaatikaga (kellaajad, mõõtühikud, arvutamine poeskäigul jne).

Taotletavad õpitulemused

Õpilane:

Väärtused

- suhtub positiivselt võõrkeele õppimisse;
- on omandanud esmased teadmised õpitavaid keeli kõnelevatest maadest ja nende kultuurist;
- märkab ja väärtustab erinevate kultuuride eripära;

Õpioskused

- kasutab esmaseid õpioskusi (kordamist ja seostamist) võõrkeele õppimiseks;
- oskab õpetaja juhendamisel töötada paaris ja rühmas;

Keelealased oskused

- oskab aktiivselt kuulata ja mõista igapäevast võõrkeelset kõnet;
- saab aru lihtsatest igapäevastest väljenditest ja lühikestest lausetest;
- kasutab õpituid väljendeid lihtsates suhtlusolukordades, oma vajaduste väljendamiseks, oma lähiümbruse, tegevuse ja inimeste kirjeldamiseks;
- reageerib adekvaatselt väga lihtsatele küsimustele ja korraldustele;
- loeb õpituid sõnavara piires, annab edasi loetu sisu.

II kooliaste

Õppe-eesmärgid II kooliastmele

Õpilane:

Väärtused

- teadvustab eakohaselt õpitavaid keeli kõnelevate maade ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskab neid arvestada;

Õpioskused

- rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Keelealased oskused

- saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena

kõnelejaga.

II kooliastme teemavaldkonnad

Mina ja teised. Iseloom, välimus, enesetunne ja tervis, suhted sõpradega ning lähikondsetega, ühised tegevused, viisakas käitumine.

Kodu ja lähiümbros. Kodu ja koduümbros, sugulased; pereliikmete ametid; igapäevased kodused tööd ja tegemised.

Kodukoht Eesti. Eesti asukoht, sümboolika ning tähtpäevad; linn ja maa, Eesti loodus, ilm; käitumine looduses.

Riigid ja nende kultuur. Õpitavaid keeli kõnelevate riikide sümboolika, tähtpäevad ja kombed, mõningad tuntumad sündmused ja saavutused ning nendega seotud nimed ajaloo- ja kultuurivaldkonnast; eakohased aktuaalsed ühiskondlikud teemad, Eesti naaberriigid.

Igapäevaelu. Õppimine ja töö. Kodused toimingud, söögikorrad, hügieeniharjumused; turvaline liiklemine, tee küsimine ja juhatamine; poes käik, arsti juures käimine; kool ja klass, koolipäev, õppeained; ametid.

Vaba aeg. Huvid, erinevad vaba aja veetmise viisid.

4. klass

Õppesisu

Minu välimus, riideesemed, enesetunne, tervis. Viisakas käitumine. Kodu, koduümbros. Igapäevased kodused tööd. Linn ja maa. Keldi mütoloogia (inglise keeles). Bõliinad (vene keeles). Edda (saksa keeles). Õpitavat keelt kõneleva maa tähtpäevad, kombed..

Õppetegevused

Kümnenda eluaasta paiku küpseb uus eneseteadvus. Lapses tekkinud tugevat tegutsemistahet tuleb positiivselt suunata. Seose loomist ümbritseva keskkonnaga toetab õppesisu. Kooliastelt läbivalt on õppesisu teemad tugevalt seotud lapse enda eluga, toetades enesemääratluspädevuse arengut. Samas võimaldab võrdlus kaaslastega areneda sallivusel. Varasematel aastatel ühiselt õpitu peab nüüd individualiseerima, muutuma isiklikuks teadmiseks. See, mis on varem kollektiivsesse mällu kogutud, kirjutatakse nüüd esmaste kirjajarjutustega ainevihikusse teadvustatult ja individuaalselt üles.

Laulud ja luuletuste retsiteerimine, lihtsad dialoogid ja sõnamängud moodustavad endiselt tundide olulise sisu. Jätkuvalt on tunnis palju mängulisust. Lisaks suulisele suhtlusele asutakse II kooliastmes arendama kirjalikku lugemis- ja kirjutamisoskust. Enamus 4. klassi kirjutamisainest põhineb esimeses kolmes klassis selgeksõpitud materjalil. Suuliselt omandatud sõnavara õpitakse ka kirjas ära tundma. Enne trükitud lektüüri juurde asumist loetakse omakirjutatud tekste. Esimesed etteütlused on lühikesed, põhinedes samuti tuntud tekstidel.

Õpipädevuse arendamise seisukohalt on oluline iseseisva töötamise oskuse kujundamine. Oma ainevihikute kujundamise kaudu, nii illustratsioonide loomise kui grammatikareeglite sõnastamise kaudu, areneb õpilase individuaalse töö oskus. Tähtsal kohal on ka lugemise iseseisev harjutamine, mis samuti toetab iseseisva töötamise oskuse kujunemist.

Grammatikat omandatakse suuliselt. Õpitakse tundma põhilisi lausekonstruktsioone, harjutatakse nimi- ja tegusõnade muutevorme, omadussõnu, lihtsamaid ajavorme, eessõnu. Inglise keeles tutvutakse artiklitega, vene ja saksa keeles grammatilise sooga. Näidislausetena kasutatakse varem omandatud materjali. Sõnavara harjutamiseks kasutatakse võõrkeelseid sõnapesasid, kuhu kogutakse ühe temaatikaga seonduvad sõnad.

Lõiming

Eesti keeles käsitletav mütoloogia temaatika kajastub ka keeleõppes. Nii on võõrkeeles võimalik

käsitleda vastavat keelt kõneleva maa müüte (nt keldi mütoloogia inglise keeles). Muusikas käsitletakse 4. klassis kaanoneid ning võõrkeele tunnis saab seda teemat korrata. Kodulugu tegeleb kodukoha ajaloo ning tekkemuistenditega, mis lõimub õppesisu teemadega Kodu ja kodu lähiümbrus ja Kodukoht Eesti.

Taotletavad õpitulemused

Õpilane:

Väärtused

- teadvustab eakohaselt õpitavat keelt kõnelevate maade ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi;
- tunneb huvi õpitavat keelt kõneleva maa kombestiku ja tavade vastu;

Õpioskused

- on omandanud esimesed iseseisva töötamise oskused;
- oskab töötada paaris ja rühmas;

Keele-alased oskused

- saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- oskab lugeda tuttavat teksti;
- tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlussituatsioonides toime.

5. klass

Õppesisu

Eesti asukoht, sümboolika, tähtpäevad. Õpitavat keelt kõnelevate maade tähtpäevad, kombed. Ilm. Loodus. Käitumine looduses. Suhted sõprade ja perega, ühised tegevused. Pereliikmete ametid. Ametid. Kodused toimingud. Söögikorrad. Hügieeniharjumused. Poes käimine, arsti juures käimine, turvaline liikumine, tee küsimine ja juhatamine. Huvid, vaba aja veetmise viisid. Reisimine. Kool ja klass. Koolipäev. Õppeained.

Õppetegevused

Selles vanuses lastele omane rütmiline mälu võimaldab pikkade luuletuste või värsivormis stseenide õppimist. Rütmi kasutatakse mnemotehnilise võttena. Õpipädevuse arendamise seisukohalt on oluline kordamise ja harjutamise oskuste kujundamine. Sõnavara õpitakse ja harjutatakse teadlikumalt. Jätkuvalt kehtib suulise eelnevuse printsiip. Uusi sõnu vahendatakse žestide, piltide, kirjeldavate seletuste, sünonüümide ja antonüümidega, soovitatavalt ühes keeles. Sõnavara omandatakse lugude kuulamise, mängu, kordava kooris ja ükshaaval lugemisega. Lapsi julgustatakse sõnu fantaasiarikkalt kasutama. Asutakse koostama kakskeelseid sõnastikke, mis on aluseks edasisele sõnastike kasutamise oskusele.

Suulises töös pööratakse tähelepanu häälduse selgusele ja täpsusele (keeleväänajad, hääldusharjutused). Harjutatakse dialooge, etendatakse lühistseene ja -näidendeid. Suureneb iseseisva töö osakaal – nii näiteks jõutakse individuaalse lugemiseni. Tarvitusele võetakse esimesed trükitud lugemikud. Tööd tekstiga toetavad küsimused ja vastused. Küsimused-vastused harjutatakse esmalt läbi koos, siis individuaalselt, viimasena järgneb kirjalik fikseerimine. Funktsionaalset kirjaoskust arendavad kirjatööd nagu näiteks kutse ja õnnitluse kirjutamine. Algul kirjutatakse mudeli järgi. Lisaks tehakse lihtsaid etteütlisti.

Õpitud keelematerjali põhjal avastatud grammatikareeglid võib kirjutada eraldi reeglitevihikusse, mis leiab kasutust ka järgnevatel aastail. Käsitletakse lihtsamaid grammatikareegleid, nt omadussõnade võrdlusastmed, lihtsad määrused, sõnade järjekord lauses (nt järjestamisülesanded). Reeglid sõnastavad õpilased emakeeles. Reegleid illustreerivad näited leitakse suuliselt. Käsitletakse sünonüüme ja antonüüme. Inglise keeles õpitakse rütmiliselt selgeks ebareeglipärased tegusõnad, vene keeles harjutatakse rütmiliste ridadena nimisõna käänamist (kolm esimest käänet). Prantsuse keeles pööratakse erilist tähelepanu tegusõna erinevatele vormidele.

Lõiming

Lõimumine teiste õppeainetega toimub nii läbi korduvate teemade kui meetodite. Eesti keeles omandatavad grammatilised teemad (lauseliikmed) korduvad ka võõrkeele grammatika õppes. Jätkuvalt kasutatakse tunnis laule ja rütmisalme, mida toetab muusika aines õpitu. Loodusõpetus ja taimeõpetus toetavad teema Kodukoht Eesti alateemade Käitumine looduses ja Eesti loodus käsitlemist. Kunstiainetes käsitletavat loodusmotiivid on toeks võõrkeeles looduse teema käsitlemisel.

Taotletavad õpitulemused

Õpilane:

Väärtused

- teadvustab eakohaselt õpitavaid keeli kõnelevate maade ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi;
- tunneb käsitletud õpitavat keelt kõneleva maa tähtpäevi ja tavasid;

Õpioskused

- rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- seab õpetaja abiga endale õpi-eesmärke;

Keele-alased oskused

- saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- kirjutab mudeli põhjal lühikesi funktsionaalseid tekste;
- tunneb lihtsamaid grammatikareegleid;
- tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga.

6. klass

Õppesisu

Suhted sõpradega. Tervis. Eesti naaberriigid. Õpitavat keelt kõnelevate riikide sümboolika, ajalugu ja geograafia. Tähtpäevad, kombed. Söögikorrad. Hügieeniharjumused. Turvaline liiklemine. Tee küsimine ja juhatamine. Arsti juures käimine.

Õppetegevused

Algava puberteedia hingelisele segadusele vastandab keeleõpetus korra elemendi. Objektivse reaalsuse kogemist võimaldavad tegusõna pööramine, nimi- ja omadussõna käänamine, samuti erialaste keelemõistete õppimine. Alustatakse iseseisvat tööd hõlbustavate õpistrateegiate tundmaõppimist. Algab kausaalse mõtteviisi arendamine. Põhjuse-tagajärg-seoste mõistmine eeldab individuaalset materjali mõtestamist, mitte enam kollektiivset retsiteerimist. Samas on rütmilisel osal senini oluline osa näiteks tegusõna pöördvormide õppimisel.

Selles vanuses õpilasi tuleb uuel viisil, piisava sõnavara ja grammatika baasil, julgustada end võõrkeeles nii suuliselt kui kirjalikult väljendama. Oluline on dialoogide ja rollimängude kasutamine. Algava puberteedia foonil on õpetajal tähtis toetada just suhtlemisjulguse kasvu. Kirjalikuks loovtööks sobivad kirjade koostamine, lihtsad kirjeldused, päevikusissekanded, tekstide kokkuvõtted. Harjutatakse küsimuste koostamist ning nendele vastamist, ankeetide täitmist. Kirjade kirjutamine ja võõrkeelse päeviku pidamine aitab õpilasel end avada ja analüüsida ning seeläbi sügavamalt tunda õppida. Kirjutamist harjutatakse ka lühikokkuvõtete ning etteütlustega. Jätkub funktsionaalse kirjaoskuse arendamine – õpitavat keelt kõneleva maa kirjaliku suhtluse konventsioonide tundmaõppimine ja rakendamine.

Õpetaja puutub kokku väga erinevate võimete ja teadmiste tasemega õpilastega. See eeldab ülesannete diferentseerimist igaühele jõukohasel viisil.

Keele sisu osas sobivad dramaatiline, heroiline lüüriline ja humoorikad tekstid. Orientatsioon laieneb välismaailmale: seoses geograafia ja ajaloo teemadega põhitunnis käsitletakse

vastavaid teemasid ka võõrkeeles. Uue teemana tegeldakse õpitavat keelt kõneleva maa maiskonnaloo ja ajaloo. Teemakäsitus annab õpilasele võimaluse kokku puutada teistlaadi väärtussüsteemidega ja arendada sallivust erinevuste suhtes. Orienteeritus välismaailmale tähendab õpetaja toel laiema maailma avastamist, mis eeldab ühelt poolt huvi, teiselt poolt sallivat hoiakut. Samuti annab õpitavat võõrkeelt kõnelevate maade kultuuri tundmaõppimine õpilasele kindlustunnet vastavas kultuuriruumis hakkamasaamiseks.

Lõiming

6. klassi lugemis- ja retsiteerimismaterjal põhineb enamasti kangelaslugudel või dramaatilistel tekstidel ning toetab põhiainetes õpitavat materjali. Võõrkeeleeõpe lõimub olulisel määral ajaloo ja geograafia ainetega. Ajalooga seondub õpitavat keelt kõneleva maa ajalugu kuni keskajani. Kui ajaloos käsitletakse Euroopa ajalugu tervikuna, siis keeleõpe võimaldab süvendatult keskenduda vastavat keelt kõneleva maa ajaloo episoodidele. Geograafias käsitletakse 6. klassis Euroopat ning sarnaselt ajaloolle võimaldab võõrkeeleeõpe süvendatult tegeleda vastava maa geograafiaga ning lisaks võrrelda seda ka võõrkeeles juba Eesti kohta õpituga.

Taotletavad õpitulemused

Õpilane:

Väärtused

- teadvustab eakohaselt õpitavaid keeli kõnelevate maade ning oma maa kultuuri sarnasusi ja erinevusi ning oskab neid suhtlusolukordades arvestada;
- tunneb huvi õpitavat keelt kõneleva maa kultuuri ning suhtub erinevustesse sallivalt;

Õpioskused

- rakendab õpetaja juhendamisel varem omandatud õpioskusi ja -strateegiaid;
- töötab õpetaja juhendamisel iseseisvalt, paaris ja rühmas;
- seab endale õpieesmärke ning hindab koostöös kaaslaste ja õpetajaga oma saavutusi.

Keelealased oskused

- saab õpitud temaatika piires aru lauseist ja sageli kasutatavaist väljendeist;
- mõistab olulist õpitud temaatika piires;
- kirjutab lühikesi tekste õpitud temaatika piires;
- loeb iseseisvalt lihtsamaid võõrkeelseid tekste;
- tuleb teda puudutavates igapäevastes suhtlusolukordades toime õpitavat keelt emakeelena kõnelejaga ja julgeb võõrkeeles suhelda.

Osaoskuste õpitulemused

	KUULAMINE	LUGEMINE	RÄÄKIMINE	KIRJUTAMINE	GRAMMATIKA KORREKTSUS
A1.1	Tunneb väga aeglaselt ja selges sidusas kõnes ära õpitud sõnad ja fraasid; arusaamist toetab pildimaterjal. Reageerib pöördumistele adekvaatselt (nt tervitused, tööjuhised). Tunneb rahvusvahelise lühikäsitavaid lähedase hääldusega sõnu.	Tunneb õpitava keele tähemärke. Tunneb tekstis ära tuttavad nimed, sõnad (sh rahvusvahelisel t kasutatavad) ja fraasid. Loeb sõnu, fraase ja lauseid õpitud sõnavara ulatuses; arusaamist võib toetada pildimaterjal.	Oskab vastata väga lihtsatele küsimustele ning esitada sama-laadseid küsimusi õpitud sõnavara ja lausemallide piires. Vajab vestluskaaslase abi, võib toetuda emakeelele ja žestidele.	Tunneb õpitava keele kirjatähti, valdab kirjatehnikat, oskab õpitud fraase ja lauseid ümber kirjutada (ära kirjutada). Oskab kirjutada isikuandmeid (nt vihiku peale). Koostab lühikesi lauseid õpitud mallide alusel.	Kasutab üksikuid äraõpitatud tarindeid ja lausemalle, kuid neis tuleb ette vigu.

A1.2	<p>Saab aru selgelt hääldatud fraasidest, lausetest ja tuttava situatsiooniga seotud lühikestest dialoogidest. Mõistab selgelt ja aeglaselt antud juhiseid ning pöördumisi. Vajab kordamist, osutamist, piltlikustamist vms.</p>	<p>Loeb lühikesi lihtsaid tekste ja leiab neist vajaliku faktiinfo. Saab aru lihtsatest kirjalikest tööjuhistest. Lugemise tempo on väga aeglane, teksti mõistmiseks võib vaja minna korduvat lugemist. Tekstist arusaamiseks oskab kasutada õpiku sõnastikku.</p>	<p>Oskab lühidalt tutvustada iseennast ja oma ümbrust. Saab hakkama õpitud sõnavara ja lause-mallide piires lihtsate dialoogidega; vajab vestluskaaslase abi. Hääldusvead võivad põhjustada arusaamatusi. Kõnes esineb kordusi, katkestusi ja pause.</p>	<p>Oskab lühidalt kirjutada iseendast ja teisest inimesest. Oskab täita lihtsat küsimustikku. Tunneb õpitud sõnavara õigekirja. Kasutab lause alguses suurtähte ja lause lõpus õiget kirjavahemärki.</p>	
A2.1	<p>Mõistab lihtsaid vestlusi ning lühikeste jutustuste, teadete ja sõnumite sisu, kui need on talle tuttavatel teemal, seotud igapäevaste tegevustega ning esitatud aeglaselt ja selgelt. Vajab kordamist ja selget hääldust.</p>	<p>Loeb üldkasutatava sõnavaraga lühikesi tavatekste (nt isiklikud kirjad, kuulutused, uudised, juhised, kasutusjuhendid); leiab tekstis sisalduvat infot ja saab aru teksti mõttest. Lugemise tempo on aeglane. Tekstist arusaamiseks</p>	<p>Oskab lühidalt kirjeldada lähiümbrust, igapäevaseid toiminguid ja inimesi. Kasutab põhisõnavara ja käibefraase, lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone ning lausemalle. Suudab alustada ja lõpetada lühivestlust, kuid ei</p>	<p>Koostab õpitud sõnavara piires lähiümbruse ja inimeste kirjeldusi. Kirjutab lihtsaid teateid igapäevaeluga seotud tegevustest (nt postkaart, kutse); koostab lühisõnumeid. Oskab kasutada sidesõnu ja, ning jt. Oskab näidise järgi koostada lühikesi tekste, abivahendina kasutab õpiku-või</p>	<p>Kasutab küll õigesti mõningaid lihtsaid tarindeid, kuid teeb sageli vigu grammatika põhivaras (nt ajab segi ajavormid või eksib aluse ja öeldise ühildumisel); siiski on enamasti selge, mida ta väljendada tahab.</p>

		oskab kasutada koolisõnastikku .	suuda seda juhtida. Kõne on takerduv, esineb hääldusvigu	koolisõnastikku.	
--	--	----------------------------------	--	------------------	--

A2.2	<p>Suudab jälgida enda jaoks tuttava valdkonna mõttevahetust ning eristada olulist infot. Saab aru olmesfääris kuulnud üldkeelse suhtluse sisust (nt poes, bussis, hotellis, piletilevis). Vajab sageli kuuldu täpsustamist.</p>	<p>Loeb lihtsaid tavatekste (nt reklaamid, menüüd, ajakavad, ohuhoiatused) tuttavatel teemadel ja saab aru neis sisalduvast infost. Suudab mõnikord aimata sõnade tähendust konteksti toel.</p>	<p>Oskab rääkida oma huvidest ja tegevustest. Tuleb toime olmesfääris suhtlemisega. Oskab väljendada oma suhtumist ja eelistusi. Suudab alustada, jätkata ja lõpetada vestlust tutaval teemal, kuid võib vajada abi. Kasutab õpitud põhisõnavara ja lausemalle valdavalt õigesti; spontaanses kõnes on vigu. Kõne on arusaadav, kuigi esineb hääldusvigu ja sõnade otsimist.</p>	<p>Oskab kirjutada lühikesi kirjeldavat laadi jutukesti oma kogemustest ja ümbritsevast. Koostab lihtsaid isiklikke kirju. Oskab kasutada sidesõnu aga, sest, et jt. Rakendab õpitud õigekirjareegleid (nt algustähe ortograafia, kirjavahemärgid).</p>	
------	--	---	--	---	--